

Výzva k podávání návrhů sekcí 9. sjezdu historiček a historiků umění

Téma sjezdu: **Jak se píšou dějiny umění? Psaní jako praxe, médium a infrastruktura oboru**

Termín konání: 29. září – 1. října 2027

Místo konání: Olomouc

Jazyk: čeština, slovenština, angličtina

Pořadatelé: Uměleckohistorická společnost a [Katedra dějin umění Univerzity Palackého v Olomouci](#)

Psaný text představuje privilegované médium dějin umění. Prostřednictvím studií, monografií, katalogů, syntéz i výstavních textů obor rozvíjí a artikuluje své myšlení, vstupuje do odborné diskuse i do veřejného prostoru. Psaní přitom není jen způsobem, jak výsledky bádání zaznamenat a zprostředkovat: jazyk, argumentační postupy i výstavba textu spoluutvářejí způsob, jakým umění a jeho dějinám rozumíme.

Diskuse o povaze psaní v dějinách umění i v širším kontextu humanitních věd již ukázaly, jakou roli v historickém výkladu hrají rétorické a vyprávěcí postupy nebo jak se v odborném jazyce uplatňují pojmy, metafory a ustálené konvence. Stejně tak už byla předmětem debat funkce a efekt nejrůznějších typů infrastruktur, včetně těch ryze praktických, mezi které patří i publikační a vydavatelské sítě. Na tyto diskuse chceme navázat zkoumáním uměleckohistorického psaní jako historicky proměnlivé praxe – od jeho konkrétních podob a autorských přístupů přes sdílené oborové konvence až po redakční procesy a nakladatelské prostředí. Ptáme se nejen, **jaké typy textů** dějiny umění píší, ale také **jak, proč, pro koho a za jakých podmínek** je píší.

V **historiografické perspektivě** se nabízí zkoumání konkrétních způsobů psaní a autorských strategií jednotlivých osobností, škol a oborových tradic v jejich historickém kontextu. Jak autoři rozvíjejí svůj výklad, jak pracují s popisem, interpretací a argumentací? Jak se v textech projevují dobové představy o odbornosti a objektivitě a jakou podobu má rétorika odborného důkazu? Jakou roli hraje subjektivita psaní, autorský hlas a individuální styl? Předmětem analýzy se může stát charakteristický slovník, užívání metafor, rétorické postupy, ale také ustálené stylistické konvence, automatismy či floskule.

Diachronní pohled umožňuje sledovat proměny forem a způsobů uměleckohistorického psaní. Žánry a formáty se sice v určitém okamžiku jeví jako ustálené a samozřejmé, z dlouhodobého hlediska ale podléhají podstatným změnám i zániku. Jak se proměňuje jejich rétorika, funkce a vztah k publiku, například u různých typů textů doprovázejících výstavy? Proč se některé žánry (syntézy) v našem prostoru prosadily a jiné (eseje a polemiky) nikoliv? Jak se mění tón a jazyk formátu „sporu“ v odborných polemikách, diskusích a recenzích? Jak se do proměn uměleckohistorického psaní promítaly institucionální podmínky – od publikačního zázemí a redakčních konvencí až po cenzurní zásahy? A lze už na autorské a publikační praxi oboru pozorovat vliv AI modelů?

Synchronní perspektiva obrací pozornost ke každodenní praxi vzniku odborných textů. Jak se učíme odborně psát a jak se tato kompetence rozvíjí od univerzitní výuky po další profesní praxi? Jak vznikají kolektivní publikace v širší autorské spolupráci a jak chápeme roli editora či autora konceptu – má určovat jazykový styl celku, nebo respektovat přístup jednotlivých autorů? Jak do výsledné podoby textů zasahují redaktoři a recenzenti? Jak se při všech těchto procesech utvářejí představy o dobrém odborném psaní? Jak psaní ovlivňují nakladatelské strategie, financování, grantové požadavky nebo hodnocení vědeckých výsledků? Zajímají nás také možnosti a meze, které tyto podmínky vytvářejí: **jaké typy textů** a způsoby psaní obor podporuje, které se prosazují obtížně a proč?

Uvedené perspektivy a otázky nevyčerpávají možnosti, jak k tématu přistupovat. **Vyzýváme proto k předkládání návrhů tematických sekcí**, které je rozvinou nebo nabídnou další pohledy na téma psaní dějin umění. Vedle tradičních sekcí **vítáme také návrhy alternativních formátů** (kulatý stůl, moderovaná diskuse s předem oslovenými účastníky), které mohou být pro některé okruhy vhodnější.

Termín na podávání návrhů: do 15. 12. 2026

Návrhy sekcí, prosím, formulujte v rozsahu maximálně 900 znaků, uveďte název sekce a jméno/jména navrhovatelů*ek a zašlejte na adresu: sjezd-uhs-2027@googlegroups.com.

Call for Sessions Proposals: 9th Congress of Art Historians

Subject of the congress:

How is Art History Written? Writing as a Practice, Medium and Infrastructure of the Discipline

Term of the Congress: 29 September – 1 October 2027

Congress venue: Olomouc

Language: Czech, Slovak, English

Organizers: Uměleckohistorická společnost (The Czech Association of Art Historians) and [Department of Art History, Palacký University in Olomouc](#)

The written text occupies a privileged position in art history. Through scholarly articles, monographs, catalogues, surveys and exhibition texts, the discipline develops and articulates its ideas, engaging in both scholarly debate and public discourse. Yet writing is not simply a means of recording and communicating research findings: language, modes of argumentation and textual structure all help shape how we understand art and its history.

Discussions of the nature of writing in art history and the humanities more broadly have already demonstrated the role played by rhetorical and narrative strategies in historical interpretation, as well as the ways in which concepts, metaphors and established conventions operate within scholarly language. The functions and effects of various forms of infrastructure, including purely practical ones such as publishing networks, have likewise been the subject of debate. We seek to build on these discussions by examining art-historical writing as a historically changing practice, ranging from particular forms of writing and individual approaches, to shared disciplinary conventions, editorial processes and the publishing environment. We ask not only *what kinds of texts* art historians write, but also *how, why, for whom* and *under what conditions* they write them.

From a **historiographical perspective**, we might examine particular modes of writing and the authorial strategies of individual scholars, schools and disciplinary traditions in their historical contexts. How do authors develop their arguments, and how do they employ description, interpretation and reasoning? How are historically specific notions of scholarly expertise and objectivity reflected in their texts, and what forms does the rhetoric of scholarly evidence take? What role do subjectivity, authorial voice and individual style play in writing? Analysis might focus on characteristic vocabulary, the use of metaphors and rhetorical strategies, but also on established stylistic conventions, habitual formulations and clichés.

A **diachronic perspective** allows us to trace changes in the forms and modes of art-historical writing. Although genres and formats may at certain moments appear firmly established and self-evident, over time they undergo substantial transformations and may even disappear altogether. How do their rhetoric, functions and relationships with audiences change, for example in the various types of texts accompanying exhibitions? Why have certain genres (such as broad historical surveys) become established in the Czech context, while others (such as essays and polemics) have not? How have the tone and language of scholarly disagreement changed in polemical exchanges, discussions and reviews? How have institutional conditions shaped developments in art-historical writing, from publishing resources and editorial conventions to censorship? And can we already discern the influence of AI models on the discipline's writing and publishing practices?

A **synchronic perspective** shifts attention to the everyday processes involved in producing scholarly texts. How do we learn to write academically, and how does this competence develop from university education through subsequent professional practice? How are collective publications produced through collaboration among multiple authors, and how do we understand the role of the editor or the person responsible for the overall concept? Should they establish a consistent style throughout a publication, or respect the approaches of individual contributors? How do editors and peer reviewers shape the final form of texts? How do ideas about good scholarly writing emerge through these processes? How is writing influenced by publishing strategies, funding, grant requirements and the evaluation of research outputs? We are also interested in the possibilities and limitations created by these conditions: what kinds of texts and modes of writing does the discipline encourage, which struggle to gain acceptance, and why?

The perspectives and questions outlined above are by no means exhaustive. **We therefore invite proposals for thematic sessions** that develop these questions or offer further perspectives on the writing of art history. Alongside traditional sessions, **we also welcome proposals for alternative formats** (roundtables or moderated discussions with invited participants), which may be better suited to certain topics.

Deadline for submission of proposals: **15 December 2026**

Please send an abstract of max. 900 characters, including the session title and the name(s) of the proposer(s), to sjezd-uhs-2027@googlegroups.com.